

THERAPEUTISCH PROGRAMMA VOOR DRUGGEBRUIKERS

Jaargang 17 | juli, augustus, september 2009

3

Driemaandelijks tijdschrift van De Kiem v.z.w.

diversiteit

Geen gemakkelijk thema...

Voor je ligt een nummer van ons tijdschrift, in een nieuwe huisstijl, en integraal gewijd aan diversiteit. Het thema diversiteit is actueler dan ooit. De discussie over het wel of niet kunnen dragen van een hoofddoek op school bijvoorbeeld is laaiend actueel. Absoluut geen gemakkelijk thema.

Het gemeenschapsonderwijs nam recent de beslissing om alle religieuze symbolen te weren op school. Met deze maatregel wil het de studiekeuze van jongeren vrijwaren en dus de keuze voor een school niet laten bepalen door het wel of niet mogen dragen van een hoofddoek. Wat de gevolgen zullen zijn van deze beslissing is absoluut nog niet duidelijk. Komt het de integratiegedachte ten goede of juist niet? Komen er aparte moslimscholen of niet? Trekken diepgelovige moslims zich meer terug in hun eigen kringen? De allochtone gemeenschap is zelf verdeeld over deze maatregel. Wat nog maar eens duidelijk maakt dat “de allochtoon” en “de moslim” ook niet bestaan.

Ook in De Kiem blijft het thema diversiteit nog steeds actueel. We bestuderen hoe we onze ambulante en residentiële werking best organiseren om ervoor te zorgen dat ons aanbod ook toegankelijk is voor allochtonen en voor andere minderheids-groepen. We proberen ervoor te zorgen dat iedereen zich bij ons thuis voelt. En met “iedereen” bedoelen we bijvoorbeeld ook de niet-gelovige Marokkaanse man of de lesbische vrouw van Turkse origine. Het liefst zouden we hebben dat ons team dezelfde diversiteit uitstraalt als de hedendaagse Vlaamse populatie. Helaas, het aantal allochtonen met een diploma in de menswetenschappen is ongelooflijk laag en wat allochtone mannen betreft, nagenoeg onbestaande.

Uit het onderzoek naar de beste methode om met de ouders van allochtone druggebruikers te werken worden stilaan de aanbevelingen duidelijk. Eén daarvan is het belang om als organisatie rechtstreekse contacten te hebben met de allochtone gemeenschappen. Het creëren van autonome “tussendiensten” die zich hierop toelagen zorgt

niet altijd voor het gewenste effect. We zullen dus moeten uitzoeken hoe we meer “outreaching” kunnen werken. Een tweede aanbeveling heeft te maken met de hoge mate waarin onze hulpverlening taalgebonden is. Werken met tolken, meer doe-activiteiten i.p.v. “praten” en taallessen worden nu al ingevoerd.

Uit de verschillende artikels zul je kunnen afleiden dat het thema diversiteit wel degelijk in alle afdelingen van De Kiem zeer actueel is. En ook met de bewoners wordt er rond dit thema gewerkt. Bewoners bepalen in zeer sterke mate de sfeer in de therapeutische gemeenschap en ook de vooropgestelde waarden en normen van deze leefgemeenschap moeten zij dagelijks waarmaken.

In juni werden 10 ex-bewoners van de therapeutische gemeenschap gegradueerd. Bewoners worden gegradueerd in het jaar volgend op de dag waarop ze terug zelfstandig zijn gaan wonen. Zo’n graduatiefeest is telkens weer een ongelooflijk prachtig moment! Tien jonge mensen, zo fier om wat ze hebben gepresteerd, zo fier dat ze eindelijk een normaal leven kunnen leiden. Familieleden, zo blij om terug echt familie te zijn. Zo warm! Zo Prachtig!

Het laatste woord is voor een vader en een bewoner, Patrick en Peter.

Patrick beschrijft hoe ouders meeleven met hun kind en hoe ze betrokken worden bij het programma. Peter zijn programma zit er op. Hij koos bewust voor De Kiem omdat hij heel sterk in de knoop lag met zijn gevoelens en hij had gehoord dat daar in De Kiem veel aandacht voor was. Hij is in elk geval tevreden over zijn keuze.

Diversiteit

Diversiteit werkt!

De groeiende diversiteit in de samenleving spiegelt zich af op de hulpverlening. De drughulpverlening heeft er dus alle belang bij een kwalitatief aanbod te creëren naar diverse groepen en geen mensen uit te sluiten op basis van “andere” kenmerken.

De Kiem voert al jaren een actief diversiteitbeleid. Een grotere diversiteit leidt tot een verbetering van de hulp- en dienstverlening. Een divers team kan immers gebruik maken van een grote verscheidenheid aan kennis, ideeën en ervaringen. Die verscheidenheid stimuleert de creativiteit in de organisatie en voorkomt hulpverlening die enkel werkt op “automatische piloot”. Meer nog: instanties die oog hebben voor diversiteit in behoeften en verwachtingen van de cliënten en zoeken naar voor alle partijen haalbare oplossingen, krijgen meer gemotiveerde medewerkers.

Een diverse organisatie krijgt toegang tot een bredere groep cliënten. We willen met De Kiem dan ook meer toegankelijk zijn voor allochtonen en andere minderheidsgroepen.

We willen de jongeren en ouders beter bereiken en informeren. Wij proberen de cliënten in het programma zelfredzamer te maken door een betere afstemming van het programma. Daarnaast streven we ernaar de volledige bewonersgroep en het personeel te diversifiëren door de wederzijdse beeldvorming en communicatie te verbeteren.

Naast de dagdagelijkse inzet en het enthousiasme van alle medewerkers vraagt een diversiteitsbeleid ook financiële middelen.

In 2007 werd aan De Kiem door de Vlaamse overheid in het kader van het project “Managers van diversiteit” een subsidie van 50.000,- euro toe-

gekend voor de periode van 1 december 2007 tot en met 30 november 2010. Dankzij deze toelage hebben we een aantal heel concrete acties kunnen realiseren:

Een groot aantal begeleiders heeft deelgenomen aan één of meerdere opleidingen rond diversiteit. Daarnaast organiseerden we multiculturele activiteiten voor cliënten. Maandelijks krijgen we supervisie van een expert waarin we heel concrete casussen bespreken. We organiseren Nederlandse taallessen voor cliënten en we kochten heel wat psycho-educatiemateriaal,

De inhoud van enkele van deze acties worden in dit themanummer rond diversiteit meer uitvoerig beschreven (een eerste themanummer rond diversiteit verscheen in 2004).

Naast de toelage van de Vlaamse Overheid hebben we een personeelslid kunnen aanwerven via het Federaal Fonds ter bestrijding van Verslavingen (Ministerie van Volksgezondheid) dat zich voornamelijk richt naar allochtone ouders van druggebruikende jongeren. Het is een doelgroep die we nauwelijks terugvinden in de drughulpverlening. Hoe we proberen die doelgroep toch te bereiken, kan u hier nalezen.

*Jo Thienpont
verantwoordelijke ambulante werkingen*

Preventie- en hulpverleningsaanbod aan allochtonen met druggebruikende kinderen

In 2007 werd het project ‘preventie- en hulpverleningsaanbod aan allochtone ouders met druggebruikende kinderen’ opgestart met de financiële steun van het “Fonds ter bestrijding van Verslavingen”. Recent werd het project voor een derde maal verlengd (nu tot december 2010). Opnieuw tijd voor een stand van zaken.

Het project is ontstaan vanuit drie belangrijke bevindingen in de literatuur en het hulpverleningsveld. Ten eerste kan drugmisbruik bij jongeren een negatieve impact hebben op de naaste familieleden. Ouders die te maken hebben met een kind dat drugs gebruikt of er zelfs afhankelijk van is, lijden erg onder deze situatie (Velleman e.a., 1993; Van Reybrouck, 2004; VAD, 2004). Vervolgens lijkt er een grote discrepantie te bestaan tussen de aanwezigheid van mensen van de etnisch-culturele minderheden in de drughulpverlening en het geschatte aantal druggebruikers en -misbruikers binnen deze populatie. Vanuit de drughulpverlening hoort men vaak dat een deel van de populatie met een drugproblematiek, waaronder allochtonen, nauwelijks wordt bereikt (Raes e.a., 1995; Van den Broek & Etman, 1997; Watson e.a., 1998; De Ruyver & Casselman, 2000; Eland & Rigter, 2001; Van Wamel & Eland, 2001; De Cuyper, 2006). Tot slot zijn ouders (en omgeving) van druggebruikende jongeren vanuit etnisch-culturele minderheden een zeer moeilijk te bereiken groep. In het projectjaar 2007-2008 hielden we een enquête bij verschillende drughulpverleningsinstanties. De resultaten tonen aan dat de traditionele methodieken (oudergroepen en individuele consultaties) ontoereikend zijn voor deze doelgroep. Negen centra voor mensen met een drugprobleem vanuit de regio Gent vulden de enquête in. De meerderheid van de bereikte ouders met druggebruikende kinderen (n>404) zijn autochtoon (85%-100%). Slechts een minderheid is allochtoon (0%-5%).

De opdracht die vzw De Kiem, in samenwerking met vzw De Eenmaking, naar aanleiding van voorgaande probleemstelling op zich wil nemen is het bereiken, ondersteunen en begeleiden van ouders (en de omgeving) van druggebruikende kinderen vanuit etnisch-culturele minderheden.

Tijdens het eerste projectjaar (2007-2008) poogde De Kiem methodes te vinden om de doelgroep te

bereiken. We onderzochten hoe ondersteuning en begeleiding dienden verwezenlijkt te worden. Tot slot keken we hoe zo'n ouderbegeleiding gerealiseerd moest worden opdat deze zou aansluiten bij de behoeften en noden van allochtone ouders. Bij alle drie de stappen werden enige aanbevelingen en richtlijnen geformuleerd. Aan de hand daarvan werden enkele acties beschreven die De Kiem, in samenwerking met “De Eenmaking” wenst te realiseren.

Het uitwerken, organiseren en realiseren van deze acties vormde de hoofddoelstelling van het projectjaar 2008-2009. Dit jaar (in 2009 en 2010) zullen de acties nog verder worden uitgediept. Naast deze hoofddoelstelling hopen we tijdens de realisatie van de acties de ‘netwerking’ binnen de minderheidsgroepen te versterken en bruggen te bouwen tussen deze minderheidsgroepen en de reguliere drughulpverlening.

Hiernavolgend worden de acties en de belangrijkste resultaten tot op heden weergegeven.

Preventieactiviteiten in functie van het bereiken en toeleiden van ouders

“Tuppercare” is een vorm van preventie die zich richt op vrouwen vanuit etnisch-culturele minderheden. Deze preventie-activiteiten zorgen voor een vertrouwensbasis waardoor problemen aan de oppervlakte kunnen worden gebracht en hulpverlening mogelijk wordt. Zowel via thuisessies (d.i. sessies bij een Turkse of Marokkaanse gastvrouw die enkele vriendinnen uitnodigt) als via de sessies in vrouwenverenigingen hopen we dat ouders en partners hun weg naar ondersteuning en begeleiding vinden. Tijdens het projectjaar 2008-2009 werden 2 Tuppercare-opleidingen georganiseerd waarbij vrouwelijke Turkstalige en Arabisch-talige vrijwilligers werden opgeleid. Een achttal vrijwilligers ging actief aan de slag. Er vonden 16 sessies plaats in verschillende vrouwenverenigingen, zo bvb. in Odicee, het

O.C.M.W. en v.z.w. De Sloep. Daarnaast werden er 23 thuisessies georganiseerd. Dit was telkens een gezellige samenkomst met gemiddeld een zestal Turkse of Maghrebijnse vrouwen. Er werd thee met taart of koekjes geserveerd waardoor een meer informele sfeer ontstond waarin werd voorgelezen omtrent het thema drugs. In het totaal (thuisessies en sessie in vrouwenverenigingen) bereikten we 260 vrouwen. Doordat de preventie-activiteiten worden verzorgd in de taal van de aanwezige vrouwen, wordt de taalbarrière opgeheven. Onder andere uit de evaluaties van Tuppercare met onze actieve vrijwilligers kan worden opgemerkt dat het taboe dat heerst rond het druggebruik binnen de Turkse en Maghrebijnse gemeenschap met mondjesmaat wordt doorbroken. De kennis rond de thema's die aan bod komen wordt duidelijk verhoogd bij deze doelgroep. Ouders kunnen tijdens een sessie leren hoe ze met hun kind kunnen praten over drugs en andere moeilijke opvoedingssituaties. Uit de evaluaties van Tuppercare bleek tevens dat onze gastvrouwen de informatie zeer interessant vonden en deze ook delen met anderen, wat uiteraard kan leiden tot aanmeldingen in het familiehuis (zie verder).

Een liaisonfunctie tussen de gemeenschap en de drughulpverlening

Uit de resultaten van het vooronderzoek bleek dat sociaal consulenten, Imams en tevens enkele belangrijke sleutelfiguren binnen de Turkse en Maghrebijnse gemeenschap een belangrijke functie kunnen vervullen in het bereiken van de doelgroep. Ze komen vaak met de doelgroep in contact en zijn veel aanwezig in de gemeenschap. Daarnaast hebben ze een vertrouwensbasis met (de ouders van) verslaafden opgebouwd doorheen hun activiteiten. Hun kennis omtrent het thema drugs was evenwel beperkt. Er werd daarom een tweedaagse opleiding uitgewerkt. Tijdens de eerste opleidingsdag kwamen volgende thema's aan bod: het geven van productinformatie, het levensverhaal van een ervaringsdeskundige, een overzicht van de drughulpverlening en een bezoek aan een residentiële instelling, met name De Kiem. Tijdens de tweede opleidingsdag werd Driss Kaamouchi uitgenodigd. Hij is een preventiewerker bij Jellinek te Nederland en bezit een grote expertise. Hij had het ondermeer

over opvoedingsondersteuning, motivationele gespreksvoering, drugs en de moslingemeenschap en over religie. In het totaal namen 16 mensen deel aan deze opleiding. Deze deelnemers beoordeelden zowel de eerste als tweede opleidingsdag als zeer positief. Er werd veel bijgeleerd en de deelnemers hadden het gevoel nu te weten waar ze terecht kunnen wanneer zij zouden geconfronteerd worden met een drugprobleem. Het verhaal van de ervaringsdeskundige en het bezoek aan De Kiem maakten het ook heel concreet.

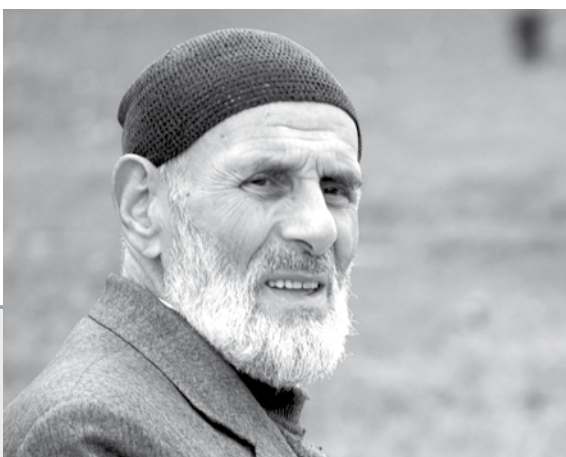
Individuele begeleiding van allochtone ouders met druggebruikende kinderen

Vorig projectjaar stelden we ons als doel een inloophuis op te starten met de bedoeling om meer zorg op maat en continuïteit in de zorg te garanderen en het maatschappelijk functioneren van de ouders (en de omgeving) van de druggebruiker verbeteren. Ook een betere coördinatie van de hulpverlening en een betere communicatie tussen alle betrokken diensten stonden voorop.

In oktober 2008 werd het familiehuis opgestart. Er hebben zich tot nu toe 13 families aangemeld. Deze gezinnen komen in het familiehuis terecht via de Tuppercare-samenkomsten, via de liaisonfiguren en door een ruime bekendmaking van het familiehuis. Dit toont aan dat de activiteiten die tijdens het eerste projectjaar (2007-2008) werden voorgesteld om allochtone families van druggebruikende jongeren beter te bereiken, een impact hebben. Er zijn folders beschikbaar in het Turks en Frans om het aanbod bekend te maken.

Tijdens de begeleidingen houden we rekening met de aanbevelingen en richtlijnen die we tijdens het projectjaar 2007-2008 hebben uitgeschreven. Vanuit de momenteel lopende begeleidingen ervaren we enkele belangrijke aandachtspunten, hierbij niet uit het oog verliezend dat ieder gezin uniek is en dat deze uitgangspunten misschien ook gelden voor autochtone gezinnen:

- Het is belangrijk voldoende tijd en aandacht te besteden aan de kennismaking met het gezin. Eén uurtje is hiervoor over het algemeen te kort.
- Bij huisbezoeken bij Turkse families is het de gewoonte schoenen aan de voordeur te laten staan.
- Vele families komen niet stipt op tijd aan op de afspraak. Hou dus rekening met een marge van 30 minuten.
- Verwittig de families nog eens de dag voor de afspraak of de dag zelf. Zo niet is de kans groot dat je voor een gesloten deur staat.
- Maak gebruik van tolken. Ondanks het feit dat het niet altijd evident is om via een tolk begeleidingen te doen, is het vaak wel de enige manier om goed te kunnen communiceren.

Tijdens de begeleidingen worden we uiteraard ook geconfronteerd met hinderpalen. Zo wordt in het familiehuis ook af en toe gewerkt met de druggebruiker zelf. Een zeer grote lacune is dat mensen die enkel Turks- of Arabischtaalgig zijn soms zeer moeilijk terecht kunnen in de drughulpverlening. Hoewel enkele centra werken met tolken, is dit zeker en vast niet overal het geval. Vele ambulante en residentiële settings weigeren te werken met tolken. De boodschappen die we dan meekrijgen zijn: ‘therapeutisch werken met tolken lukt niet’ of ‘hij kan zich niet verstaanbaar maken in groep wat toch mag verwacht worden bij een residentiële opname’ ... Uiteraard zijn deze redenen goed te begrijpen maar ze betekenen wel dat deze mensen nergens terecht kunnen. En als men al in een voorziening terecht kan (doordat er bvb. een Turkse psycholoog werkzaam is of er een tolk is bij het gesprek...) dan wordt men vaak geconfronteerd met ellenlange wachtlijsten. Ideaal zou zijn dat mensen van Turkse, Maghrebijnse of ook Oost-Europese origine, terecht zouden kunnen in een residentiële of ambulante setting waar de moedertaal onmiddellijk kan worden gesproken én waarbij ook Nederlandse lessen worden aangeboden. Momenteel is het telkens weer een ware zoektocht om deze mensen te kunnen helpen, wat er voor zorgt dat de motivatie van de betrokkenen zienderogen daalt.

Het opzetten van groepsbegeleiding

De resultaten van het vooronderzoek, uitgevoerd tijdens het eerste projectjaar (2007-2008), toonden aan dat de methodiek ‘groepsbegeleiding’ een goede manier is om allochtone familieleden van druggebruikers te begeleiden. De uitdaging bestond erin hiervoor een voldoende groot draagvlak te creëren. Hiervoor gingen we op zoek naar belangrijke partners: mensen die populair zijn binnen de gemeenschap, professionelen die ervaring hebben met de methodiek ‘groepsbegeleiding’,... Er werd een expertgroep georganiseerd waarin het concept van de groepsbegeleiding werd voorgelegd en bediscussieerd. Tijdens de eerste groepsbijeenkomst zal de doelgroep bewust ruim worden gehouden (iedereen die van dichtbij of van ver wordt geconfronteerd met druggebruik) en ligt de klemtoon op productinformatie en info over de bestaande drughulpverlening. Tevens zal er een spreker worden uitgenodigd die zeer populair is binnen de allochtone gemeenschap, zijnde Maurice Marachal. Marachal is een medewerker in de integratiedienst van de stad Gent. Hij is een aanspreekpunt voor allerhande vragen en problemen

waarmee allochtonen worden geconfronteerd. Hij spreekt vlot Turks en is dan ook zeer gekend binnen de Turkse gemeenschap. Tijdens deze eerste groepsbijeenkomst zal aan de aanwezigen worden meegegeven dat er daaropvolgend nog een 3-tal groepssessies zullen plaatsvinden. Tijdens deze groepssessies zal de doelgroep bestaan uit Turkse en Maghrebijnse families die geconfronteerd worden met druggebruik binnen hun familie. De thema’s die tijdens de groepsbegeleiding verder aan bod zullen komen zijn ondermeer juridische vragen, hoe omgaan met een druggebruiker binnen de familie en vragen rond opvoeding.... De groepsbijeenkomsten die reeds in vorig projectjaar gepland stonden, gaan uiteindelijk nu pas van start. Aanvankelijk was de draagkracht ervoor onvoldoende groot, de partners nodig om ons aanbod te helpen ondersteunen waren te druk bezet en we hadden meer tijd nodig om ons aanbod grondig uit te werken.

Het werken met tolken en het uitschrijven van “good-practice”-richtlijnen

Aangezien een deel van onze doelgroep (voornamelijk de eerste generatie Turken en Maghrebijnen) de Nederlandse taal onvoldoende beheerst dienen we vaak te werken met tolken. Momenteel registreren we onze ervaringen in het werken met tolken om uiteindelijk enkele ‘good practice’ – richtlijnen te kunnen formuleren tegen eind december 2010.

Evaluatie van de ondernomen acties en eindrapport

Wekelijks vind er een interne vergadering plaats waarin alle werkzaamheden van de voorbije week worden overlopen. Regelmatig zitten we ook langer samen om problemen te bespreken en oplossingen te zoeken.

Af en toe wordt er ook een begeleidingscomité georganiseerd met verschillende professionelen die nauw betrokken zijn bij het thema. Zij krijgen dan een stand van zaken en kunnen met wat meer afstand reflecteren en discussiëren.

Per actie werden tijdens de vorige projectjaren verschillende evaluaties gehouden. Aan het einde van ieder projectjaar wordt een rapport voorgelegd waarin alle acties uitgebreid worden beschreven en geëvalueerd. De rapporten van projectjaar 2007-2008 en 2008-2009 kan je opvragen bij “de Kiem of bij De Eenmaking.

Liesbeth Noens, begeleidster allochtonen

Driedaagse vorming Interculturele communicatie

In het voorjaar van 2009 kregen verschillende personeelsleden van De Kiem de kans om een driedaagse vorming rond interculturele communicatie bij C.I.M.I.C. te volgen.

C.I.M.I.C. staat voor Centrum voor Intercultureel Management en Internationale Communicatie en is een expertisecentrum voor interculturele vorming en begeleiding dat beschikt over meer dan tien jaar ervaring op dit terrein. C.I.M.I.C. werkt vanuit een vraaggerichte benadering. Het uitgangspunt van alle vormingsactiviteiten is de specifieke context van de organisatie. Naast een eigen staf van medewerkers, trainers en consultants, kan het centrum beroep doen op een ruim netwerk van specialisten in binnen- en buitenland. De driedaagse op 2 en 3 februari en 24 maart 2009 werd geleid door Fanny Matheusen, sociaal pedagoge bij C.I.M.I.C..

Gedurende de eerste dag van de vorming is Marc Colpaert, lesgever bij C.I.M.I.C. en schrijver van het boek 'Tot waar de zeeën bijeenkomen' aan het woord. Interculturele communicatie wordt volgens Colpaert samengevat in 6 belangrijke peilers; allen statements over interculturele dialoog:

Interculturalisme

Colpaert pleit voor 'interculturaliteit' en niet voor 'multiculturaliteit'. De interactie tussen mensen is van primordiaal belang. Hij vindt dat mensen moeten leren kijken naar de schoonheid van de andere kant. 'Multi' staat volgens hem voor 'apart/naast elkaar leven'.

In onze Westerse cultuur hebben we geleerd om ons vooral te richten op de verschillen tussen mensen ('same-ness'). Daarentegen zullen ze in Oosterse culturen focussen op de gelijkenissen tussen mensen ('One-ness').

We leven echter niet meer in een monocultureel systeem. De laatste jaren moeten mensen vaak omwille van armoede en oorlogen hun toevlucht nemen tot massale volksverhuizingen. Eén van de gevolgen van deze migraties is dat mensen vaak blijven waar ze gearriveerd zijn, ongeacht cultuurverschillen, taalverschillen, standen en klasverschillen. Culturen worden op deze manier 'gemengd'.

We kunnen hier op 3 manieren mee omgaan: in dialoog gaan met elkaar, onverschillig zijn of in conflict gaan. Ons Westerse Zelf staat vaak niet

open voor dialoog. Ontmoeting en dialoog staan net centraal binnen Interculturaliteit.

Cultuur

Iedere persoon wordt opgevoed binnen zijn eigen culturele achtergrond. Door samen te leven en in dialoog te treden met elkaar kan men zichzelf verrijken. Dat betekent dat we zowel de eigen cultuur als die van de ander ernstig zullen moeten nemen, maar dat we ze tegelijk ook moeten leren relativeren.

Raimon Panikkar omschrijft het als 'iedereen ziet de wereld vanuit zijn eigen venster'. Volgens de filosoof en mysticus moeten we om de interculturele dialoog te verbeteren, opnieuw naar elkaar leren luisteren. Om elkaar beter te begrijpen en het samenleven te verbeteren, moeten we door een ander 'zijn venster' leren kijken.

De verbeelding, het proberen in te leven in de andere, is de sleutel tot intercultureel opvoeden.

Dialoog

Interculturele communicatie kan pas ontstaan als we ons bereid verklaren om in dialoog te treden. Om tot een 'ontmoeting' te komen moeten we de andere en onszelf beter leren kennen.

Je kunt echter de werkelijkheid niet alleen vatten met de taal van de rede, met de 'logos'. Elke cultuur geeft aan dat zingeving gerealiseerd wordt vanuit een ander taalgebruik, vanuit de taal van de 'mythos'. Als we de eigen verbeelding niet voeden en koesteren, zullen we nooit in dialoog kunnen treden met de betekenis en het verhaal van de andere. 'Ontmoeten' is niet van de orde van gelijk hebben. Marc Colpaert wil ons een aanzet geven om de taal opnieuw te ontdekken.

Intergenerationeel

De dialoog heeft meer kans als hij over de generaties heen gevoerd wordt. Het is het verhaal van de loyaliteiten tegenover ouders, voorouders, broers en zussen en het al dan niet gerechtigd zijn tot wraak en destructie. Wil je in communicatie treden met de ander, dan moet je niet alleen rekening

houden met jezelf en je familie, maar ook met de ander zijn familiale achtergrond.

Zingevingssysteem

Bovendien kun je in een dialoog de zingevingssystematiek van jezelf en van de andere niet opzij zetten of wissen. Er is geen interculturele dialoog mogelijk zonder een (inter)levensbeschouwelijke dialoog. Niemand kan leven zonder betekenisgeving. Multiple vaardigheden zijn nodig om in te treden in het narratief van de ander.

Symboliek

Zolang we weinig toegang hebben tot ons eigen symbolisch bewustzijn is het erg moeilijk om in de betekenisgevingstaal, de symbooltaal van de ander (de andere cultuur) te treden. Als de fantasie, de verbeelding verschaald is of de toegang tot de onzichtbare binnenkant of droomwereld versperd is, dan wordt ook de buitenkant onbegrijpelijk en bizar.

We moeten leren luisteren naar elkaars verhalen. Zolang we hiertoe geen toegang hebben dan kun je niet onder de mensen leven.

Het Boeddhisme heeft hier een woord voor: 'Same'. 'Ik verschil niet zoveel van jou'. We herkennen veel van onszelf in de ander. Net omwille hiervan kunnen we verbintenissen met de ander aangaan.

Interculturele communicatie gaat met andere woorden niet over de verschillen tussen verschillende culturen, maar gaat over het leren luisteren naar elkaar, waardoor je echt open kunt staan voor de ander. De eerste dag was niet alleen een uiteenzetting van theoretische principes, maar was ook rijkelijk gevuld met voorbeelden uit andere denkrichtingen en andere culturen. De Kiem zal hiervan een vertaling moeten maken naar zijn eigen werking.

Op de tweede dag van de vorming werd het TOPOI-model van Dr. Hoffman voorgesteld.

Dr. Edwin Hoffmann, geboren te Bandoeng in het voormalig Nederlands Indië, werkt als trainer-adviseur Interculturele Communicatie en Diversiteit bij de Fontys Hogeschool Sociale Studies te Eindhoven en ontwikkelde het TOPOI-model.

Topos is het Griekse woord voor 'vindplaats'. TOPOI is een vijfletterwoord voor de 5 'vindplaatsen' waar (interculturele) communicatie kan foutlopen.

Hoffmann spreekt over interculturele communicatie wanneer er expliciete aandacht is voor de culturele kant van de communicatie. Volgens hem gaat communicatie niet alleen over de verbale en non-verbale taal, maar ook om de achterliggende (cultureel bepaalde) betekenissen. Daarnaast is de communicatie ingebed in een ruimere gemeenschapsdialoog. Al deze aspecten keren terug in de 5 begrippen waarvoor TOPOI staat: Taal, Ordening, Personen, Organisatie en Inzet. Het is een systematiek van aandachtspunten voor de interculturele communicatie. Communicatie is universeel en intercultureel, altijd en overal aanwezig maar we moeten een realistische visie hebben op communicatie. Iedereen weet dat er tijdens het communiceren misverstanden kunnen ontstaan, maar schrik om fouten te maken mag ons niet afremmen. De 5 gebieden zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, interventie op één van de gebieden heeft dus een invloed op de andere gebieden.

Gedurende de tweede vormingsdag kregen we niet alleen een theoretische uiteenzetting van het TOPOI-model, maar probeerden we ook een concrete vertaling te maken naar het therapeutisch programma van De Kiem. Dit leverde ondermeer volgende kritische reflexies op:

Taal

In het deelgebied 'taal' gaat het om de verbale, de non-verbale taal en geschreven taal.

De verbale taal is de betekenis van de eigen taal. Vaak kunnen mensen zich het best uitdrukken in de moedertaal. Wanneer we de moedertaal niet kunnen gebruiken in een communicatieve situatie, kan dit belemmerend werken. Daarnaast heeft de

taal een identiteitsversterkende functie en heeft dus invloed op ons welbevinden. Daarom pleit Hoffmann ervoor dat mensen hun eigen lands-, streek- of vaktaal mogen gebruiken.

Welke taal wordt in het therapeutisch programma van De Kiem gehanteerd? Kunnen mensen in hun eigen taal spreken? Wordt er gebruik gemaakt van spreekwoorden, moeilijke woorden, hulpverleningstermen, 'TG-taal', ...? Geleidelijk aan worden hier stappen in gezet. Cliënten kunnen bijvoorbeeld met medebewoners en/of hun familie (via telefoon en tijdens bezoeken) in hun eigen moedertaal spreken. Stafleden maken bijvoorbeeld de denkoefening over de 'TG-taal', we stellen ons de vraag op welke manier we ons taalgebruik meer toegankelijk kunnen maken.

Wat de non-verbale communicatie betreft is het noodzakelijk dat het personeel van De Kiem voldoende cultuurkennis heeft om de non-verbale gedragingen beter te kunnen begrijpen en kaderen. In het programma van De Kiem ontstaat regelmatig verwarring rond non-verbale communicatie. Welke betekenis geven we bijvoorbeeld aan iemand die geen oogcontact maakt? Welke betekenis krijgt gesticuleren? De supervisies die momenteel in De Kiem doorgaan zijn hierin erg belangrijk.

Tot slot moeten de bewoners van De Kiem vaak geschreven opdrachten maken. Voor personen met een andere culturele achtergrond is dit niet eenvoudig. De Kiem probeert hier oplossingen voor te vinden. Enerzijds biedt De Kiem Nederlandse lessen aan tijdens het programma, anderzijds proberen we alternatieven op de geschreven opdrachten te vinden.

Ordering

Ordering heeft betrekking op het inhoudsaspect van de communicatie. Hoe reageert iemand op de gekregen informatie tijdens de communicatie? Ieder mens heeft zijn of haar eigen interpretatie van situaties, zijn eigen werkelijkheid. Als de interculturele communicatie een kans op slagen wil hebben, dan moeten we leren ieders kijk op de werkelijkheid te bezien als een mogelijkheid.

Personen

Elke persoon bestaat uit meerdere identiteiten. Je bent niet alleen 'een druggebruiker' of 'een hulpverlener', maar je bent nog zoveel meer. Binnen dit

deelgebied gaat het erom hoe actoren deelnemen aan de communicatie en op welke manier ze elkaar zien. De bedoeling van dit deelgebied is te voorkomen dat iemands identiteit wordt gereduceerd tot één deelidentiteit.

Organisatie

Communicatie vindt altijd plaats binnen een bepaalde context. In onze situatie is dit de context van 'De Kiem'. We stellen ons de vraag op welke manier De Kiem zich wil profileren? Welke regels en afspraken bestaan er in De Kiem? Waarom worden deze gehanteerd? Zijn deze regels nog eigentijds? Kortweg: op welke manier wil De Kiem als organisatie in communicatie treden met zijn personeel en cliënten?

Inzet

Wat zijn iemands motieven, bedoelingen of beweegredenen? Het lastige van dit deelgebied is dat de bedoelingen van een persoon niet direct zichtbaar zijn voor de andere. We zien alleen een bepaald gedrag en dat gedrag heeft zijn effect. Maar we weten niet altijd wat iemands motief is voor dat gedrag. Hoffmann geeft aan dat de inzet van mensen altijd positief is. Het is dan ook de bedoeling om te leren kijken naar de positieve inzet van de andere.

Het wordt stilaan duidelijk dat het TOPOI-model ons niet alleen wil leren waar de communicatie fout kan lopen, maar het wil ons ook 5 kansen bieden om het op een andere manier te proberen en op deze manier tot interculturele communicatie te komen.

Gedurende de derde en laatste dag was het de bedoeling dat iedereen een praktijkvoorbeeld van interculturele communicatie meebracht. Dit was een zeer praktische en concrete dag. Op het einde van de laatste vormingsdag kwamen we tot de conclusie dat De Kiem de uitdaging moet aangaan om op alternatieve manieren te leren communiceren. Alternatieven zoeken op de grote verbaliteit van het programma wordt onze grootste uitdaging. Toch zijn we zeer optimistisch: we hebben ondertussen geleerd dat de bruggen niet onoverkoombaar zijn en dat we allen mensen zijn die samen vooruit willen gaan.

*Kaat Vanthuyne, diversiteitsconsulente
Sylvie Pannecoucke, lid van de procesgroep
'Diversiteit'*

Vanuit een ander venster...

In het kader van “Managers van diversiteit” konden in het najaar van 2008 een reeks supervisienamiddagen met Sultan Balli worden opgestart. Tijdens deze maandelijkse sessies konden we al onze vragen, opmerkingen, hypotheses en strategieën met betrekking tot de allochtone bewoners voorleggen.

Sultan Balli is psychologe en werkzaam als relatietherapeute. Ze begeleidt daarnaast projecten in de integratiesector, het welzijnswerk en de geestelijke gezondheidszorg en is ondermeer voorzitter van het steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen. Sultan Balli doceert ook in de Sociale School te Heverlee en in de Karel de Grote Hogeschool te Antwerpen. Zij verdiepte zich in migratieprocessen, allochtonen en welzijnsthema's, samenlevingsthema's, emancipatie van vrouwen en minderheden, interculturalisatie-processen en diversiteitsbeleid.

De eerste supervisie in De Kiem leidde Sultan Balli in door stil te staan bij de migratiegeschiedenis in Vlaanderen. Ze gaf vervolgens een boeiende uiteenzetting over de gezinsstructuren, de opvoedingscultuur en communicatiewijzen binnen de allochtone families en maakte de verschillen en gelijkenissen met de westerse cultuur duidelijk. We kregen een beter zicht op de kijk van andere culturen naar “ziekte” en “verslaving” en op de link van deze visie met religie of spiritualiteit. Het werd ons ook duidelijk welke plaats of invloed de hulpverlening kan of mag hebben.

Tijdens de volgende supervisiemomenten konden we casussen voorleggen. Aan de hand van onze vragen gaf Balli advies of plaatste zij de problematiek in een ruimer kader door de link met de culturele achtergrond te schetsen.

Op die manier kregen we informatie over ondermeer volgende thema's:

- de invloed van het ouderlijk gezag en het al dan niet bespreekbaar zijn van bepaalde onderwerpen;
- het reflecteren over gevoelens en zelfreflectie, wat in veel culturen geen gewoonte is;
- het omgaan met spirituele dimensies in andere culturen en in het westen;
- relaties en het kiezen van een huwelijkspartner
- relatiestress in huwelijken met een partner uit het herkomstland
- de kijk van de allochtone jongens en meisjes

- naar seksualiteit en homosexualiteit binnen allochtone gemeenschappen;
- en de twee normenstelsels waar jonge allochtonen zich in bewegen.

Sultan Balli bracht ons binnen de supervisiemomenten in contact met het denken, het zijn en de perspectieven binnen andere culturen. Haar uiteenzettingen wierpen een concreet licht op wat Marc Colpaert (CIMIC) ons meegaf tijdens een recente opleiding: nl. dat onze kijk op de werkelijkheid niet de enige is en dat andere mensen, andere culturen vanuit een ander perspectief, vanuit een ander venster kijken en handelen. Mede vanuit dit pleidooi naar meer openheid voor andere interpretaties van de werkelijkheid werden we des te meer geïnspireerd om via ‘DIALOGO’ mét de allochtone bewoners en hun familie, op zoek te gaan naar manieren om het behandelingsprogramma waar mogelijk, en rekening houdend met de belangen van alle partijen, af te stemmen op maat van iedere bewoner.

*Annette Titeca
familiebegeleidster*

Bronnen

Brochure Diversiteit voor medewerkers van De Kiem, intern document, 2009

Marc Colpaert, Tot waar de beide zeeën samenkomen. Verbeelding, een sleutel tot intercultureel opvoeden. Lannoo campus, 2007.

Praten voor de camera was onwennig, maar het wende snel...

Om de bewonersgroep bewuster te maken en te leren omgaan met de eigen groepsdiversiteit, ging De Kiem in zee met 'Victoria Deluxe'. Binnen dit sociaal artistiek project werkte Dominique Willaert een aantal interactieve vormingen rond diversiteit uit.

We stellen vast dat de samenstelling van onze samenleving diversifieert. Tradities, waarden en normen veranderen doorheen de tijd. Er is globalisering, migratie, ... de wereld is één groot dorp geworden. Deze veranderingen zorgen voor een grote verscheidenheid. Deze verscheidenheid tekent zich ook meer en meer af binnen de muren van ons programma.

Diversiteit is eigenlijk kijken naar en omgaan met verschillen en gelijkenissen; mensen meervoudig leren bekijken, in plaats van hen te reduceren tot één veralgemenend kenmerk. Je bent niet alleen vader, maar ook partner, sportieveling, moslim, biseksueel,...

Binnen De Kiem zijn we er van overtuigd dat deze diversiteit een verrijking betekent en een meerwaarde geeft. We kunnen immers leren van elkaars deelidentiteiten. De vormingen in samenwerking met 'Victoria Deluxe' hebben tot doel om onze bewonersgroep diversiteit te leren kennen. Vanuit een inzicht in hun eigen groepsdiversiteit zullen zij ook beter hiermee leren omgaan.

Aan de hand van creatieve werkvormen en praatgroepen wordt er rond diverse thema's gewerkt. Van elke vorming wordt er een DVD gemaakt en deze wordt dan telkens vertoond aan het begin van de volgende sessie.

Tijdens de eerste twee sessies ging 'Victoria Deluxe' met onze bewoners op zoek naar mogelijke definities van diversiteit, vanuit hun eigen leefwereld. Er werd een inventaris gemaakt van kansen en hindernissen die diversiteit met zich meebrengt. In de derde sessie werd er rond het thema "gender en diversiteit" gewerkt. Er werd in het bijzonder ingegaan op relationele aspecten tussen mannen en vrouwen. Dominique had voor die gelegenheid vier dames uitgenodigd om met de overwegend mannelijke populatie van de deelnemers te discussiëren. In de vierde sessie was het centrale thema 'imago' of het verschil tussen binnen- en buitenkant. De

vijfde sessie tenslotte werd ingevuld door stil te staan bij de diversiteit binnen families en hun omgangsvormen of regels.

Na de zomer volgen er nog vijf sessies. Daarna wordt er een documentaire gemaakt, die een compilatie zal worden uit alle gegeven sessies. Deze documentaire kan dan later gebruikt worden in vormingen voor toekomstige groepen. Vanzelfsprekend wordt er rekening gehouden met de privacy van de bewoners. Zij die niet gefilmd willen worden, zullen niet in beeld gebracht worden.

Naast Dominique Willaert, die de vormingen inhoudelijk uitwerkte en begeleidt, wordt alles professioneel ingeblikt door twee medewerkers van 'Victoria Deluxe'. Deze mensen wachten op een regularisatie en zijn hun land om dwingende redenen ontvlucht. Door hen in dit project te betrekken, kunnen ze op een officiële manier een inkomen genereren. Deze korte tewerkstelling kan bijdragen tot hun regularisatie en wij hopen alvast dat dit lukt voor hen. Beiden zijn zeer competent in hun vakgebied.

Dat deze vorming een en ander in beweging brengt, mag blijken uit de persoonlijke reacties van enkele deelnemers. "Ik vond de vormingen aangenaam en leerrijk" zegt Bart. "Praten voor de camera was onwennig, maar het wende snel. Die dag dat er vrouwen met ons kwamen praten vond ik zeer leerrijk...". Steven besluit als volgt: "Dominique is een zeer aangenaam man, hij stemt zijn vormingen af op de noden en vragen van onze leefgroep... Sinds die praatgroepen kan ik mezelf beter aanvaarden...ik heb andere bewoners op een heel andere manier leren kennen."

*Christophe Vanhuysse
begeleider leefgemeenschap*

Een tienling ...

Op 28 juni 2009 vierde De Kiem zijn jaarlijkse graduatiefeest. Niet minder dan 10 bewoners werden er in de bloemetjes gezet.

Waar het graduatiefeest vorig jaar gepaard ging met een open deur en eetfestijn, hielden we het dit jaar beperkt tot de gradué's, de bewoners en hun genodigden. Toch waren er die namiddag meer dan 250 aanwezigen. Het werd een gezellig samenzijn onder een stralende zon, met een overheerlijk taart- en dessertbuffet, een streepje muziek en het weerzien van oude bekenden. In het middelpunt stond natuurlijk de graduatie van Chantal, Dominique, Hendrik, Johannes, Kelly, Kurt, Leslie, Nathalie, Steven en Thibaut. Zij zijn nu meer dan drie jaar clean en mochten in het bijzijn van familie en vrienden een gat boren in het graduatiemonument van De Kiem, als laatste krachtinspanning op een lange weg naar een nieuwe levenswijze. Een mooie opsteker voor de bewoners die nu het programma volgen en hun familie. We laten je nog even meegenieten van de foto's.

D.C.

Een 'beheerste' kick ...

Ook dit jaar trokken de bewoners van de leefgemeenschap en de Tipi op kamp naar de Ardennen. Een week met nieuwe, deugdlozende maar ook leerrijke ervaringen...

Een ernstige en langdurige verslavingsgeschiedenis impliceert doorgaans dat men weinig of geen positieve vakantieherinneringen heeft bij de periode van gebruik. Er is vaak een gebrek aan positieve kick-ervaringen of bewuste natuurbeleving en een onvermogen om tot rust te komen en te kunnen ontspannen en genieten... Tegelijk merken we vaak dat onze bewoners denken dat 'vakantie' een synoniem is van 'vrijheid' en dit staat dan voor je goesting doen, verantwoordelijkheid loslaten, ongestructureerd leven, ... kortom een hoge mate van vrijblijvendheid.

Het begin van het kamp roept dan wel eens weerstanden of frustraties op als blijkt dat elke dag op voorhand goed geprogrammeerd wordt en dat de structuur van de leefgroep ongewijzigd blijft. Elke ploeg, elk afdelinghoofd, iedere bewoner zal verder gepaste verantwoordelijkheden dienen op te nemen en zich hierover moeten verantwoorden.

In een dagelijkse bijeenkomst van alle bewoners en begeleiders wordt de nieuwe dag besproken: wie doet wat, waar en wanneer... Het programma wordt vrij gedetailleerd uitgewerkt, uiteraard met inspraak van de bewoners die op voorhand hun voorkeur kunnen te kennen geven voor bepaalde activiteiten. Zo zijn er een heel aantal activiteiten op maat van de Tipi-ouders en hun jonge kinderen: eens zwemmen, de speeltuin of het dierenpark bezoeken, een ijsje eten, spelletjes op het kampterrein... De Tipi-ouders ervaren dat vakantie voor een ouder dikwijls betekent dat men nog meer aanwezig en betrokken dient te zijn. Het zijn vaak lange en intense dagen. In overleg proberen wij hen te ondersteunen of de zorg eens over te nemen terwijl de ouder deelneemt aan de activiteiten van de groep.

Het programma van de leefgroep bood dit jaar ondermeer een klim- en touwparcours, een wandeling met initiatie kaartlezen en een dagdropping in drie groepen. Dag vier werd een 'peergroep-dag'. Eén peergroep ging een ijsje eten en deed een sauna-sessie; een andere peergroep ging voor een stukje ongerepte natuur aan de Ourthe. Na een tijdje zwemmen en duiken gingen er bij een vuurtje twee handelingsplan-besprekingen door. Het werd een intiem en intens moment en het Ar-

dens gebak smaakte overheerlijk. Met weinig geld en middelen... een schitterende dag. Het was een nieuwe ervaring.

De volgende dag deden bijna 20 bewoners mee aan het mountainbiken. Toch wel spannend want de afdalingen zijn op sommige plaatsen ronduit gevaarlijk. De groep werd vooraf geresponsabiliseerd met duidelijk afspraken rond discipline. Met een positief resultaat: de groep deed het schitterend en na 25 km. zwoegen en zweeten langs oneffen bospaden en glibberige rotshellingen en een 'beheerste' kick bij het afdalen, trakteerden we onszelf op een ijsje. Ook de vrouwelijke bewoonsters bleven in het peleton. Daarna was het afkoelen geblazen aan de oevers van de Ourthe in Maboge, waar de andere bewoners reeds lagen te zonnebaden. 's Avonds bij het vallen van het duister, maakten twee ploegen zich klaar voor een nachtdropping. De straffe verhalen over de nachtdroppings op vorige kampen zorgden ervoor dat er al op voorhand een sfeertje van spanning en avontuur in de lucht hing. In onze groep eindigde de dropping wat in mineur. De grens tussen spel en ernst is soms moeilijk te trekken en het kan verkeerd uitlopen als enkele bewoners zich niet verantwoordelijk voelen voor de groep. Hopelijk toch een leerrijke ervaring...

De volgende dag wordt een rustdag met een late brunch en daarna een middagje zwemmen en zonnebaden aan een meertje in de buurt. Ook de Tipi-ouders en hun kinderen waren mee en genoten van een relaxte dag. 's Avonds was er een BBQ.

De voorlaatste dag ging gans de groep kayakken. Het gepland traject van 9 km bleek eigenlijk wat te kort en er was te veel volk op het te ondiepe water.... Maar de zon scheen, de natuur was prachtig en groot en klein beleefden heel wat pret. Met een groot kampvuur en een 'stenen-spel' sloten we onze vakantie in Mont af. De bewoners zagen er stuk voor stuk voldaan uit en tegen één uur zat iedereen onder de wol. Chris, Evy en ikzelf bleven nog even in de vlammen staren... het was mooi geweest. Moe maar tevreden zochten we dan ook ons bedje op.

*Leen Spelier,
begeleidster therapeutische gemeenschap*

De Kiem bracht mijn zoon op zijn bestemming!

Drieëntwintig juli 2005, pas met beide voeten op de grond van een beperkte zomervakantie, veranderde de vakantiestemming in een gevoel van onmacht!

Dat korte, beperkte telefoontje, waar moed en bewustwording voor nodig was, was voldoende! Vier jaar had ik zijn stem niet gehoord, en dan zeggen ze in de volksmond “geen nieuws is goed nieuws”. Naïef hé.

Bewust en vol overtuiging wist ik dat het ernstig was, die noodkreet, datgene waarmee hij bezig was! M’n eerste indruk was, hoe kan dat nu, zo plots, helemaal van niets wetende, en met MIJN zoon! Gauw besepte ik na enkele gesprekken dat dit boven mijn petje groeide! Hoe los je als toezieende ouder zo’n probleem op? Wel, achteraf gezien weet ik dat je dat niet kan oplossen maar dat je hooguit kan helpen en ondersteunen!

Weken en maanden gingen voorbij tot het volledig tot me doorsijpelde. Het kostte me heel wat bezinning en slapeloze nachten. Ik had er veel over gehoord maar kende niemand die met dit probleem te kampen had. En de reacties waren zo uiteenlopend dat ik helemaal niet meer wist hoe te reageren! Een ding was zeker, mijn zoon moest beschermd worden tegen zichzelf. Hij had het niet meer in de hand en ik wou hem niet verliezen, die “planter” van mij.

Na enig speurwerk op internet leek een collocatie me de beste procedure om hem te beschermen tegen zichzelf. Want ja, iets maakte me plots heel bang! Ik kon toch niet noodlijdend toezien hoe mijn zoon aftakelde in de ban van drugs. Die collocatie leek wel een keerpunt toen; met de toestemming van zijn moeder, de hulp van de dokter en de vrede-rechter en voornamelijk met de instemming van mijn zoon, waren we op weg naar meer controle over dit probleem.

Algauw denk je na een 2 tal maanden collocatie dat het voorbij is, tot je opmerkt dat eenmaal de vrijheid er terug is en je kind zonder enige profes-

sionele bijstand achterblijft, dat de controle al vlug zoek is. Afspraken die mijn zoon en ik onderling maakten, werden na een 3 tal dagen al niet meer nagekomen! Genoeg om te weten dat hij het rechte pad terug had verlaten!

Terug volgden er gesprekken, methadonkuren en veelvuldige opnames in crisiscentra. Bang word je ervan. Geraken we er dan niet meer uit?

Een tweede collocatie drong zich op. Prachtig om zien hoe alle betrokkenen deze hielpen realiseren. En inderdaad, het was wellicht enkel ikzelf die maar geen hoogte kreeg van de impact van het probleem van mijn zoon. Ditmaal zou ik hem niet meer uit het oog verliezen. Het leek niet te geloven, maar na weken collocatie werd de drang opnieuw te groot, zodra de kans zich voordeed. Terug naar af, een noodkreet was plots opnieuw te horen.

Na veelvuldige gesprekken trad de bewustwording op en het crisiscentrum te Kortrijk was een nieuw keerpunt. Ditmaal was de opname gewild en met de nodige overtuiging. Ik zag ergens zijn fierheid om hem te bewijzen tegenover mij. Zijn naam betekende toch iets dacht ik. Uitspraken zoals “ik doe het, ik zal het doen” kwamen naar boven!

Na een tweetal maanden, kreeg hij de kans zich te laten begeleiden in het therapeutisch programma van De Kiem te Gavere. Een nieuw verhaal, een nieuwe uitdaging, een nieuwe tijd werd aangevat! Van bij de start had ik het gevoel dat mijn zoon beter af was bij professionele vakmensen met meer ervaring dan mezelf, die voor het eerst in mijn leven hiermee te maken had!

Van week tot week probeerde ik de werking en therapie van het centrum te begrijpen! Toch waren het vooral de resultaten die ik opmerkte en die het deden! Een telefoontje van 10 min gaf me een gevoel

van: hij is niet alleen, ik ben niet alleen (samen met zus en moeder) om hem daaruit te helpen!

Op een natuurlijke manier, zag ik mijn zoon terug “mijn zoon” worden, zoals hij ooit was! Niet zonder kritieke momenten en schrik voor al dat onbekende... Nieuwe lotgenoten - of om het in de termen van het centrum te zeggen: ‘nieuwe bewoners’ - werden verwelkomd, anderen verdwenen terug in het niets of maakten de overstap naar het tussenhuis. Maar hij volhardde tot onze genoegdoening en iedere ouderavond waren we stilzwijgend dankbaar dat hij er nog steeds bij was. Beetje bij beetje kwam er meer hoop dat hij de therapie zou volbrengen. De duur van zo’n programma is niet niks, maar al bij al verliep het vlot, door de toewijding van het centrum.

Terug een stap in de goede richting, toen hij vorig jaar in juli zijn overgang maakte naar het tussenhuis. Een halfweghuis met zijn eigen regels en sfeer, de overstap van een grote leefgemeenschap naar een kleiner aantal huisgenoten en met uitdagingen zoals vrijwilligerswerk, werk zoeken, enz.. Opnieuw verstreken er maanden en hij mocht thuis op bezoek komen, eerst onder begeleiding, achteraf alleen. Ook in deze tussenhuisfase was hij niet alleen en bleef er een waakzaam oog in zijn nabijheid. Vele vragen kregen er antwoord, een antwoord dat het antwoord van de ouders bekrachtigde!

Zo kwam stilaan de tijd voor een volgende grote stap; het alleen wonen. Plots krijg je het als ouder terug benauwd. Wat zal dit worden ? Alles werd in het werk gesteld om die overgang zo vlot en aangenaam mogelijk te laten verlopen door de nodige hulp te verstrekken! Een nieuwe start, zoals het hoort, een keerpunt in zoveel jonge mensen hun leven.

Enkele maanden zijn opnieuw voorbij, en bijna stopt de fase van de ambulante zorg. Ik zie het einde naderen van deze moeilijke periode voor mijn zoon, of het beginpunt van zijn nieuw leven! Blijvend contact met bewoners en begeleiders geven hem een stimulans voor het leven!

Als vader kan ik enkel zeggen: “Zoon, wees overtuigd van wat je meekreeg van de begeleiding. Gebruik het op de manier zoals het hoort. Laat het een levensles zijn en gebruik het in positieve zin! Niets belet ons dit samen verder af te werken! Het is ons levenswerk! Dank je wel voor deze mooie rechtzetting!”

Aan de bewoners en medewerkers van “de Kiem” kan ik enkel zeggen: “Wat jullie doen is goed, wees ervan overtuigd!” De omgang, het onthaal, de oudervergaderingen, de bezoeken, en nog zoveel meer..., waren een verlichting in de weg die wij hebben afgelegd! Een dankwoord is niet misplaatst, want op die manier kreeg mijn zoon terug een plaats in de maatschappij, en de kans een nieuw leven te leiden, één met toekomst en hoop. “Dank U”!

*Patrick
een vader*

Het verleden laat ik achter mij, maar ik zal nooit vergeten van waar ik kom...

Augustus 2006, de laatste maand van een heroïne verslaafde die ging afkicken. Ik was een kind in een lichaam van een volwassene van 35 jaar oud. Ik had beslist mij te laten opnemen want ik was stuurlaas en ten einde raad. Ik had ondertussen al 20 jaar een verslaving, maar tot dan had ik nooit de motivatie gevonden om iets aan mijn verslaving en mijn problemen te doen.

“De keuze voor De Kiem was trouwens een bewuste keuze, omdat ik vernomen had dat ze een goede werking hadden voor mensen die problemen hadden met gevoelens.”

Toen mijn (nu ex-) vrouw mij had verlaten en ik mijn eigen zaak kwijt was gespeeld door mijn verslaving, was de maat vol. Ik was een tikkende bom die op ieder moment kon ontploffen. Voor de eerste keer in mijn leven besepte ik dat het zo niet verder kon.

Toen heb ik mij laten opnemen in het Antwerps Drug Interventie Centrum (A.D.I.C.), waar ik ongeveer 5 weken heb ontwend. Daar werd ik voor het eerst geconfronteerd met emoties, autoriteit en verantwoordelijkheidszin. In A.D.I.C. kreeg ik het advies een T.G.-programma te volgen, wat ik eerst niet zag zitten. Na een paar dagen kwam ik tot het inzicht dat ik enkel was afgekickt en dat ik nog niet veel aan mijn problemen had gedaan.

Op 2 november 2006 liet ik mij opnemen in de onthaalafdeling van De Kiem. De keuze voor De Kiem was trouwens een bewuste keuze, omdat ik vernomen had dat ze een goede werking hadden voor mensen die problemen hadden met gevoelens.

Eenmaal in 'Onthaal' aangekomen had ik al snel door dat het niet gemakkelijk zou zijn om te veranderen, maar toch was ik nog steeds supergemotiveerd.

Na 5 weken onthaalafdeling mocht ik dan eindelijk over naar de therapeutische gemeenschap. De eerste maanden in de T.G. waren de zwaarste

maanden van mijn programma. Ik begon te twijfelen aan mezelf en of het programma toch niet te zwaar zou zijn. Maar met de steun van mijn familie en van medebewoners maakte ik toch steeds weer de keuze om verder te zetten.

Aanvankelijk had ik wat schrik om te tonen wie ik echt was, maar na enkele maanden, nadat ik de keuze gemaakt had echt te veranderen, kwam de echte Peter naar boven. Dit was één van de moeilijkste keuzes uit mijn leven: wil ik echt voor die verandering gaan?. In de T.G. noemen we dit 'een totaal nieuwe levenswijze', één van de belangrijkste zinnen in onze filosofie.

Maar hoe verder ik geraakte in mijn programma, hoe gemotiveerder ik werd. Ik ben nog een aantal keren stevig gebotst, maar ook hier ben ik door geraakt.

Na 15 maanden T.G.-programma was het moment daar om over te gaan naar het Halfweghuis, wat voor mij de ultieme test was om te zien of ik wat ik geleerd had ook in praktijk kon omzetten. Ook in het Halfweghuis heb ik moeilijke momenten gekend, maar ik vond telkens de wilskracht om door te zetten. Dertien maanden later heb ik de stap gezet om alleen te gaan wonen. Ik woon nu 7 maanden zelfstandig, en stel het goed. Ook nu zijn er soms nog momenten dat ik het moeilijk heb, maar ik weet al veel beter hoe ik er kan mee omgaan. Als ik terugkijk naar vanwaar ik kom en waar ik nu sta, ben ik trots op mezelf. Het verleden laat ik achter mij, maar ik zal nooit vergeten van waar ik kom en dat blijft een goede motivatie voor mij om het goed te blijven doen en de juiste keuzes te blijven maken.

Bedankt aan heel het team van De Kiem.

Peter

Opstart ambulant centrum te Ronse en Geraardsbergen.

In oktober start De Kiem een Ambulant Centrum te Ronse en een ambulante antenne in Geraardsbergen.

De ambulante behandeling te Ronse en Geraardsbergen bestaat uit regelmatige gesprekken waarin we trachten zicht te krijgen op de ernst van de problematiek. Mogelijke oplossingen en alternatieven worden samen met de cliënt besproken en waar nodig kan er ook vervangmedicatie worden aangeboden. De gesprekken zijn doorgaans individueel, maar indien gewenst kunnen de partner, ouders of andere familieleden worden uitgenodigd.

De Kiem is een erkend psychosociaal revalidatiecentrum. De kosten van de behandeling worden door de mutualiteit gedragen. De cliënt betaalt enkel het remgeld en brengt daarom best zijn mutualiteitgegevens mee.

Contact opnemen kan door te bellen of te mailen. Wij proberen dan zo snel mogelijk een afspraak te maken.

De ambulante centra van Ronse en Geraardsbergen liggen beiden op wandelafstand (10 minuutjes) van het station. In een volgend nummer van dit tijdschrift komen wij uitgebreid terug op de opstart van deze nieuwe afdelingen.

Ambulant Centrum Ronse
Oswald Ponnetestraat 31
9600 Ronse
Tel. 055/21.87.00
ambulant.ronse@dekiem.be

Antenne Geraardsbergen
Abdijstraat 2
9500 Geraardsbergen
Tel. 055/21.87.00
ambulant.geraardsbergen@dekiem.be

Met dank aan onze sponsors

InnerWheel
Oostende

F.C. Eendracht Moortsele

novavrienden
Gavere

NISSAN
Super
Prestige
Cyclocross

Topsport

Colofon

Redactie

Dirk Calle, Rudy Bracke,
Dirk Vandevelde

Eindredactie

Dirk Vandevelde

Fotografie

Dirk Calle

Vormgeving

dotplus

Wil u verder geïnformeerd blijven over de werking van De Kiem en de evolutie van het therapeutisch programma, aarzel dan niet een abonnement te nemen.

Abonnementen kosten 12,50 euro voor vier nummers, te storten op rekeningnummer 001-2165231-73 van v.z.w. De Kiem, 9890 Gavere.

Voor giften vanaf 30,00 euro kan u een attest voor fiscale vrijstelling bekomen.

Adressen

Directie

Dirk Vandevelde

Medisch team

Dr. Luc Foucart,
Dr. Philippe Verbessem

Supervisie programma

Rudy Bracke

Preventie & stages

Dirk Calle

Familiebegeleiding

Hilde Tatraï, Annette Titeca,
Krista De Planter

Sociale Dienst

Daisy De Thaey, Tanja De Bruycker

Tipi, verslaafde moeders (vaders) met kinderen

Luca Littera, Evy Storme

Contactadres

De Kiem vzw
Vluchtenboerstraat 7A
9890 Gavere
Tel. 09/389.66.66
Fax 09/384.83.07
admin@dekiem.be

Opname

Kaat Vanthuyne,
Katrien Van Damme

Ambulante begeleiding

Jo Thienpont, Sylvie Pannecoucke,
Maya Van Zelst, Sija De Koning,
Krista Vanderstraeten, Katy Paulus

Gevangeniswerking

Hugo Vander Meeren

Contactadres

Ambulant Centrum Gent

Kortrijksesteenweg 185, 9000 Gent
Tel. 09/245.38.98
Fax 09/245.41.71
ambulant.centrum@dekiem.be

Ambulant Centrum Ronse

Oswald Ponnettestraat 31
9600 Ronse
Tel. 055/21.87.00
ambulant.ronse@dekiem.be

Antenne Geraardsbergen

Abdijstraat 2, 9500 Geraardsbergen
Tel. 055/21.87.00
ambulant.geraardsbergen@dekiem.be

Voorwoord 2 | Diversiteit werkt! 3 | Preventie- en hulpverleningsaanbod aan allochtonen met druggebruikende kinderen 4 | Driedaagse vorming Interculturele communicatie 7 | Supervisie 10 | Interactieve vormingen rond diversiteit 11 | Graduatiefeest 12 | Op kamp 14 | Familie aan het woord 16 | (ex)bewoner aan het woord 18

de
kiem